

מתיקות הפרשה

משיחותיו של הגה"צ רבי מנחם ברוך יאזעו שליט"א בעל 'מתיקות התורה'

פרשת בהר-בחוקותי תשפ"ו

לחיות את ההתעלות של הר סיני בתוך בתינו

פרשתנו פותחת במצות שמטה והקשו חז"ל מה ענין שמטה אצל הר סיני, ותרגו מה שמטה נאמרו כללותיה ופרטיה בהר סיני אף כל המצוות. כבר הקשה אור החיים הקדוש מדוע דוקא במצות שמטה נאמר למוד זה?

עוד יש להבין מדוע נכנסה פרשת המקלל בחמש הקרבנות ולא בחמש במדבר העוסק במעשיהם של כלל ישראל במדבר? עוד יש להבין מדוע חמש הקרבנות חותם בפרשת ערכין וההקדשות ומעשר בהמה ולא בקרבנות צבור?

בשבוע האחרון זכינו להתעלות בתורת רבי שמעון בר יוחאי ונסביר את הדברים לאור תורתו שהיא מאירת עינינו; בגמרא (יומא עו.) מובא "שאלו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחי, מפני מה לא ירד להם לישראל מן פעם אחת בשנה? אמר להם אמשל לכם משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שיש לו בן אחד פסק לו מזונותיו פעם אחת בשנה ולא היה מקביל פני אביו אלא פעם אחת בשנה, עמד ופסק מזונותיו בכל יום והיה מקביל פני אביו כל יום, אף ישראל מי שיש לו ארבעה וחמשה בנים היה דואג ואומר שמא לא ירד מן למחר ונמצאו כלן מתים ברעב, נמצאו כלן מכונים את לבם לאביהן שבשמים.

ה' חפץ שנהיה עמו בקשר ואכן בזמן שכלל ישראל הלכו במדבר, הם היו בקשר אתן עם הבוֹרָא, אנחנו לא יכולים לתאר את ההרגשה העלאית שלותה את כלל ישראל באותם ארבעים שנה, הם חסו בצלו של רעה מהימנא - משה רבנו, אהרן הכהן ומרים הנביאה שלמדה את הנשים, הם חנו מסביב למשכן וכל הזמן למדו בכלל הגדול בהיסטוריה הכולל של משה רבנו, שלמד את דבר ה' לעם מעמד שהתחיל כבר בהר סיני והמשיך כל הארבעים שנה.

ופרשתנו עוסקת בזמן ש-כי תבואו אל הארץ, בזמן שהקרבה הגדולה למשה רבנו וההסתופפות בבית ה' לא תהיה כמו במדבר, בזמן שכל אחד יושב תחת גפנו ותחת תאנתו בנחלתו שלו, או אז בא צווי ה' "ושבתה הארץ שבת לה" - גם כאשר תהיה שקוע בעבודת אדמה אל תשכח אותי,

תשבת ממלאכה ותתבונן בקרבה שלך לבורא העולם תזכר שהעולם הזה ארעי ותכין את עצמך ליום שכלו שבת.

ולפיכך דעת רשב"י שאדם צריך לנהוג בשמטה כל הזמן, כמוכא באריכות בגמ' (ברכות לה): "רשב"י אומר אפשר אדם עוסק בעבודת הקרקע כל הזמן, תורה מה תהא עליה?". רשב"י מזהיר אותנו שלא נשקע בחמירות, שנזכר שהעולם הזה חולף, ונקבל מהצדיקים דרך היאך להתעלות בעבודת ה' ונעשה תורתנו קבע ומלאכתנו עראי, שגם כאשר אנו עוסקים בעולם הזה, הראש שלנו יהיה דבוק בה'.

לפי דברינו אפשר לבאר מדוע דוקא במצות שמטה כתבה תורה שנאמרה בסיני, היות ששמטה ממשיכה את ההרגשה של הדבקות העלאית שהיתה בהר סיני ובמדבר, הרגשה של תלות בבורא, של אמונה בה' שהוא זן ומפרנס, והוא מוליך אותנו כאשר יוליך האב את בנו, הרגשה שמלווה גם את עובדי האדמה הפשוטים.

וכן גם כאשר אדם עוסק על המחיה ועל הכלכלה עליו לזכר שהקב"ה עמנו תמיד ולהתבונן איך אנחנו זוכים להדבק בה' לצעד בדרכי אמותינו הקדושות, שהיו מרמות ידים לה' בתוך המטבח ואומרות: רבונו של עולם אנחנו אוהבים אותך, רבונו של עולם תרחם על עמך ישראל, רבונו של עולם תזכה אותנו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות ומעשים טובים'.

ויש כאן רבד נוסף: מעמד הר סיני היה מעמד לכל כלל ישראל, אולם מצות שמטה הנה מצוה שכל אחד עשה בשדה שלו, בפרנסה שלו, וזה חביב מאד לפני ה', היום יש קרנות של שביעית ועוד, ובכל זאת קשה לאדם לשבות ממלאכה, ובדאי שפעם כאשר כל עבודת האדם ופרנסתו היתה ביבול השדה - מצות שמטה פרושה שבדרך הטבע אין לו מהיכן להתפרנס שנה שלמה, הוא לא הלך לעבודה וזה לא קל בכלל.

אולם כאשר אדם נאמן לבורא בשמטה, הוא מגיע לדרגה של הר סיני, הוא מקדש את עצמו ומכריז "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע", וכן כל אחד ואחד עם הנסיונות שלו, מה שאף אחד לא ראה בחדרי חדרים - אם יש לו קשי בשמירת עינים או להאיר פנים וכדומה, והוא מתגבר על עצמו ועושה זאת, הוא מגיע לדרגות הגבוהות של הר סיני.

לפי דברינו יש לבאר שבפרשת אמור נצטוונו על קרבת צבור של המועדים, שבאים במחיצות של הכרת הטוב, כדגמת שלוש הרגלים שאנחנו מודים בהם לה' שהוציאנו ממצרים, וכן שאר המועדים שאנחנו מתחטאים בהם לפני ה', ומיד לאחריהם נאמרה פרשת המקלל שמרב כעסו נפל לחטא כה חמור, ללמדנו שכאשר אדם לא לוקח לתוך ביתו את מה שתורה והתעלה בבית המקדש, אזי בזמן של נסיון כאשר דבר מה לא מסתדר לו, הוא עלול לשכח את כל מה שהתעלה, ולהגיע למעשים ודבורים שלא יעשו ולא יאמרו.

ובכדי שלא נבוא לכך חלילה, סמכה תורה לפרשת המקלל את מצות שמטה, שמהותה עבודת ה' בתוך הבית שלנו, וזהו שהתורה חותמת את חמש הקרבות במצות ערכין, שהנה מצוה שבין

הָאָדָם לְקוֹנוֹ, בְּלִי חַיִּיב וּבְלִי צָבוּר, אֲלֵא כַּאֲשֶׁר אָדָם מְגִיעַ לְהַכְרָה שֶׁל אֲהָבָה וּדְבָקוֹת בָּהּ, הוּא נוֹדֵר וּמִתְנַדֵּב עֵרֶךְ פְּלוּנִי עָלַי, (וּנְכַלֵּל בְּזֶה גַם - שֶׁאָדָם מְעִרִיךְ בְּתוֹךְ הַבֵּית וּבִסְבִּיבָתוֹ אֶת הָאֲנָשִׁים שֶׁהוּא בָּא בְּמִנְעֵה אֹתָם וּלְפִיכָךְ הוּא מְקַדִּישׁ אֶת עֵרְכָם אוֹלָם זֶהוּ מֵאִמֵּר בְּפָנֵי עֲצָמוֹ).

וְזֶה מָה שֶׁהַבַּעַשׁ"ט הַקָּדוֹשׁ עֵסֵק - לְרוֹמֵם אֶת הָאָדָם, וְגַם אִם עֲבוּדָתוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת הוּא יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְדִרְגוֹת נִעְלוֹת וּלְהַסְתוֹפֵךְ בְּטִישׁ בְּצִלּוֹ שֶׁל אֹר שִׁבְעַת הַיָּמִים.

וְזֶה מָה שֶׁמוּבָא בְּתַנְחוּמָא (פ' מִשְׁפָּטִים כ"י) שֶׁנִּלְוִי לְרַבִּי שִׁמְעוֹן מִשְׁמִים שִׁשְׁכֵּנוּ בְּעוֹלָם הַבָּא יִהְיֶה לֹא אַחֵר מֵאֲשֶׁר קִצֵּב אֶחָד, וְכַאֲשֶׁר רַבִּי שִׁמְעוֹן שָׁאֵל אֹתוֹ לְפָשֶׁר מַעֲשֵׂיו, הוּא הָשִׁיב שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּחֶסֶד רַב, וְכֵן שֶׁהִצִּיל מֵאֲתִים יְהוּדִים שֶׁנָּפְלוּ בַּשָּׂבִי, וְלֹא עוֹד אֲלֵא שֶׁלָּקַח אֶת אַחַת הַשְּׁבוּיּוֹת כְּכֹלָה לְבָנוּ וְעֵרֶךְ אֶת הַחֲתָנָה בְּרַב פָּאָר וְהָדָר, אוֹלָם כַּאֲשֶׁר שָׁמַע שֶׁהַכֹּלָה הִיְתָה מִיַּעֲדַת לְאַחַד הַשְּׁבוּיִים הוּא עָמַד וְנָתַן אֹתָהּ לְאוֹתוֹ בְּחוֹר וּוְתֵר עָלֶיהָ כְּכֹלָה לְבָנוּ.

נוֹרָא נוֹרָאוֹת בְּמַעֲשֵׂה הָעֵלְאִי שֶׁל הַקִּצֵּב מַעֲשֵׂה שֶׁל וְתוֹר וְחֶסֶד, הוּא זָכָה לְהִיּוֹת שָׂכֵן שֶׁל הַתַּנָּא הָאֱלֹוִקִי רַבִּי שִׁמְעוֹן, שֶׁכַּאֲשֶׁר שָׁמַע מִכֶּךָ הוּא נִשְׁקוּ עַל רֹאשׁוֹ וְאָמַר לוֹ כְּמָה זְכוּתוֹ גְּדוֹלָה. וַיֵּשׁ בְּזֶה לְמוֹד עֲצוּם עֲבוּרָנוּ, שֶׁנִּתְבַּוֵּן תְּמִיד הֵיאֵךְ אֲנִי מְכַנִּיסִים אֶת הָרַסִינִי לְתוֹךְ הַבֵּית שֶׁלָּנוּ.

בַּיָּמִים אֵלּוּ שֶׁאֲנִי מִתְכַּוְּנִים לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, עָלֵינוּ לְהִיּוֹת בְּמַצֵּב שֶׁכָּלֵל יִשְׂרָאֵל חֲנֻה כְּנִגַּד הָהָר כַּאֲשֶׁר אֶחָד בְּלֵב אֶחָד, וְלִדְעַת שֶׁאִם יֵשׁ לָנוּ נִסְיוֹן בְּבֵית אוֹ בְּכָל מְקוֹם, כַּאֲשֶׁר נִתְגַּבֵּר וְנִתְעַלָּה אֲנִי וְכוּלָּם לְבֹא לְדְבָקוֹת שֶׁל מַעֲמַד הָרַסִינִי, וְכֵן כַּאֲשֶׁר נוֹסִיף מִשְׁלָנוּ בְּמָה שֶׁאֲנִיחֵנו לֹא מְחִיבִים וְאֵף אֶחָד לֹא רָאָה, זֶה חֲבִיב מְאֹד לְפָנֵי ה', כְּעִנְיָן שִׁירִי מִצְוָה שֶׁמַּעֲכִיבִים אֶת הַפְּרָעָנוֹת.

פְּנִינִים וּמְרַגְלִיּוֹת

דְּבַר מָה, כִּי גַם כֶּךָ שׁוֹם דְּבַר לֹא נִשְׂאָר בְּסוֹף, חוּץ מִתּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

בְּפֶרֶשְׁתָּנוּ נִצְטְוִינוּ עַל מִצְוֹת הוֹנָאָה בְּמִמּוֹן, וְאָמְרוּ בְּגִמְרָא (ב"מ נח): "אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי גְּדוֹל אוֹנָאָת דְּבָרִים מֵאוֹנָאָת מִמּוֹן שְׂזָה נִתֵּן לְהַשְׁבִּיב וְזֶה לֹא נִתֵּן לְהַשְׁבִּיב". נוֹרָא נוֹרָאוֹת! מִלָּה אַחַת שֶׁאָדָם אוֹמֵר יְכוּלָה לְהַחֲרִיב עוֹלָמוֹת שֶׁל טוֹב לֹא תִקְנָה.

בְּהַמְשָׁךְ הַגִּמְרָא שֵׁם מוּבָא "אָמַר רַב לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּאוֹנָאָת אִשְׁתּוֹ", לְפַעְמִים אָדָם בְּטוֹחַ שֶׁהוּא צוֹדֵק וְיִתְבֵּן שֶׁבִּאֲמַת הוּא צוֹדֵק, אֲבָל הָאִם זֶה מִתִּיר לוֹ לְדַבֵּר לֹא יָפָה לְאִשְׁתּוֹ,

פֶּרֶשְׁתָּנוּ פֶּרֶשֶׁת בְּהַר שְׁפוֹתַחַת בְּמִצְוֹת שֶׁמָּטָה מִלְּמַדָּת, שֶׁכָּל הַמִּצְוֹת נִאֲמְרוּ מִסִּינִי, וְדוֹקָא בְּמִצְוֹת שֶׁמָּטָה כְּתִבָּה הַתּוֹרָה שֶׁהִיא נִאֲמָרָה מִסִּינִי הִיּוֹת שֶׁמָּטָה הִנֵּה מִצְוָה שֶׁנִּאֲמָרָה בְּעֵקֶר לְעוֹבְדֵי אֲדָמָה, וְגַם מִצְוָה זֹאת נִאֲמָרָה מִסִּינִי, לְלַמְּדֵנוּ שֶׁכָּל הַלִּיכּוֹתָיו שֶׁל יְהוּדִי בֵּין אִם זֶה בְּעִבּוּדָת ה' אוֹ בְּעִבּוּדָה שֶׁנִּרְאִית חֲמִרִית הַכֹּל צָרִיךְ לְהַעֲשׂוֹת עַל פִּי ה'.

וְלֹא עוֹד אֲלֵא שֶׁעָלֵינוּ לְשַׁלֵּב בְּתוֹךְ עֲבוּדַת ה' שֶׁלָּנוּ מַעֲשִׂים שֶׁל חֶסֶד, בְּמִצְוֹת שֶׁמָּטָה שְׁנוֹתֵינוּ לְכֹלֵם מִהַשְׁדָּה, וּבְכַדִּי לְזִכּוֹת לְכָךְ עָלֵינוּ לְזַכֵּר שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה חוֹלָה, וְגַם הַקִּרְקַע וְהַנִּבְכִּסִּים אֵינָם שֶׁלָּנוּ, וְכַאֲשֶׁר נִזְכָּר זֹאת יִהְיֶה לָנוּ קֵל יוֹתֵר לְתַת לְאַחֲרִים, וְגַם לֹא נִקְפִּיד אִם מִיִּשְׁהוּ לָקַח מֵאֲתָנוּ

האם זה שווה להפך את השלום בבית על כאלו דברים קטנים, האם אדם צריך שוב לחזור בפעם המי יודע כמה על כך שהוא בסדר ובני ביתו טובים ונוהגים שלא כהגון, האם צריך תמיד לחפש אשמים לבעיות השונות שלנו ולהעביר את האוירה בגין כך.

ולהפך כאשר אדם מרומם את בני ביתו הוא בעצמו מתעלה וזוכה לכל השפע כמו שאמר רבא: "אוקירו לגשיכו כי היכי דתתעתרו".

ויש לומר, שמלבד עשירות גשמית טמון בזה גם שכאשר אדם מעריך את בני ביתו - הוא שמח בחלקו הטוב ואין מאשר ממנו - כי הוא משכיל ש"רחוק מפגנים מכרה" והאשר הגדול שבביתו לא יסלה בפז והאוצר הגדול נמצא אצלו בבית ולא צריך לחפש אותו מתחת הגשר.

בימים אלו שאנו מתכוננים למתן תורה, ראוי לנו להתבונן איך אנו מחזירים את התורה בבית בכל יום. אנו אומרים בקריאת שמע "ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובילכתך בדרך ובשכבך ובקומך", ללמדנו שהתורה זה לא רק בבית המדרש, התורה צריכה ללוות אתנו לבית שנכניס בלבם הטהור של בני ביתנו את מה שלמדנו בבית המדרש.

וכמוכן שצריך לדבר עמם דברים שהם מבינים, וראוי לספר ספורים של צדיקים שמחזירים אמונה ומדות טובות וכן לומר לילדים: "כמה ה' אוהב אתנו וקרוב אלינו, כמה ה' שומר עלינו מכל הגוים העומדים עלינו לכלותנו", לעשות עסק מהבריאה ומהאכל, ובכל פעם להתפעל מדבר חדש, וכאשר הילדים חיים בתחושה של אמונה הם נהיים מחשלים לחיים, וגם אם יהיו להם נסיונות יהיו להם גם כוחות לעמד בהם מתוך אמונה וקרבת ה'.

"ופניתי אליכם והפריתי אתכם"

איתא במדרש הגדול "פונה אני אליכם לקבל

תפלתכם, וכן אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה, רבונו של עולם אף על פי שחטאתי לפניך, בבקשה מלפניך הט אונך אל תפלת, שנאמר אהבתי כי ישמע ה' את קולי תחנוני (תהלים קטז) אמר לה הקב"ה ומה בשענה שלא דרשוני עשיתי למען שמי, אם חוזרין בהם ובאין לפתחי ומרבים בתפלה ותחנונים לפני, לא כל שכן שלא אעלים עיני משמע תפלתם, וכן אמר שלמה המלך בתפלתו ופנית אל תפלת עבדך ואל תחנתו ה' אלוקי וגו' (מלאכי א') והינו שהקב"ה מאזין לתפלותינו, וכשיהודי מתפלל הקב"ה כביכול פונה מכל עסקיו, בכדי לשמוע את תפלתו.

הבה נתבונן למה באמת אנו לא מתפללים על מה שחסר לנו, על כרחך זה בגלל שאנו לא כל כך מרגישים את ה' יתברך בתפלה, ברם כשנתבונן שהקב"ה מטה אָזְנו לתפלותינו, כדאיתא בירושלמי (ברכות פ"ט) אָזִי נתמלא בקרבת ה' מוחשית, ונשוחח עמו על כל צרכינו ומבקשנו כדבר איש אל רעהו.

וזו היתה דרכם של כל הצדיקים לדורותיהם, וכמוכא אין ספר פעמים בתורה הקדושה, ולא עוד אלא שמלבד שהתפלה היא תשלום על הדבר המתבקש, הנה חלק מעבודת ה', כי היא המחברת בינינו לה' יתברך, ולמה שלא נצמד בדרך אבותינו הקדושים ששם שמים היה שגור על לשונם, ובכל מבקשם הרימו ידיהם לשמים, ובקשו מאת הבורא שישלח להם ברכה והצלחה, ועל סדר זה תקנו כל התפלות כתפלת הדרך, תפלת האוצרות ועוד הרבה, כמוכא בגמרא בשלהי ברכות.

נתחזק גם אנו בידיעה שיש לנו אבא בשמים, שממתינ' שנפנה אליו ונאמר לו, 'אבא אנחנו אוהבים אותך, אנו יודעים שאתה עוזרת לאבותינו ולנו, ואנו יודעים שכעת אתה מאזין למלים התמימות שיוצאות מפינו, ועל כן נבקשך שתעזור ותסייע בעדנו בפרט הזה וכדומה. וכשנצמד בדרך זו נהיה דבקים עמו יתברך, והתפלות והתחנונים הכלליים והפרטיים שלנו, יצאו מלב טהור וזך, ה' יזכנו.

מעשה ולקחו

הסתכלות של טוב

להם ואמרנו להם שעליהם להחזיר אקמול חדש בימים הקרובים בכדי שהגמ"ח יוכל להמשיך לתפקד כראוי. אלא שאחרי חודש הבן שלהם הקטן הגיע וביקש נורופן, אמרנו לו שהם עוד לא החזירו את האקמול ובכדי לקבל את הנורופן עליהם להשיב את האקמול, במחשבה שניה חשבתי שאולי הם זקוקים לתרופה בדחיפות ולא נותנים עונים על חשבון מצוקתו של השני. שאלתי אותו אם אפשר לדבר עם אבא והוא השיב לי שאבא בבית חולים, ריחמתי עליו ונתתי לו את הנורופן.

חלפו להם עוד מספר שבועות, ובכל פעם שהייתי נתקל בהם עלה לי בראש מחשבה על התרופות שלקחו ולא החזירו, אמנם מדובר בכסף קטן אבל בכל זאת כאב לי שאנשים לוקחים ולא מחזירים. ביום מן הימים כשעברתי לידם הבזיק במוחי מחשבה מייסרת 'מה עם אבא שלהם? למה תמיד אני חושב רק על התרופות ולא על אבא שלהם? הרי הבן שלהם אמר שאבא שלו בבית חולים, למה אני לא דורש בשלומו? למה אני חושב רק על עצמי? הלזה גמ"ח יקרא?! מה עם הלב היהודי שלי?'

נגשתי מיד לבן הבחור שלהם שהיה באמצע לרכב על אופניים ברחבה שבין שני הבניינים ושאלתי אותו מה שלום אביך, הוא השיב לי: "אבא שלי לא מרגיש טוב והוא כבר חודשים בבית חולים". דבריו היכו בי כרעם ביום בהיר, וחשבתי לעצמי: 'לולא הטרוניא שהיה לי עליהם לא הייתי חושב בכלל לדרוש בשלום השכן. אחלתי לו רפואה שלמה והמשכתי

בגמ' בשבת מובא הסיפור הנעלה על רשב"י, ובסוף הגמ' אומרת שכאשר הם ראו סבא יהודי קוטף הדסים לכבוד שבת אמר רשב"י: "ראה כמה חביבות מצוות על ישראל". רשב"י מלמד אותנו שתכלית כל הלימוד במערה הוא לראות טוב בכל יהודי ויהודי.

ובזוהר הקדוש רשב"י מפליג במעלת הלומד תורה ובמעלת המקיים מצוות ומכניס אורחים ועוד, כי התנא הגדול ר' שמעון ראה כמה נחת רוח יש לקב"ה מכל יהודי ויהודי - אפילו מהפחותים ביותר - בשעה שהם עושים מצווה, כגון שהם קוטפים הדסים לכבוד שבת, לאין ערוך ולאין שיעור, ואת הלימוד הנפלא הזה עלינו לקחת עמנו מל"ג בעומר - להעריך כל יהודי שבתוכו שוכנת נשמה שעושה נחת רוח לבורא. ולכן ל"ג בעומר הינו יום של שמחה, כי בזה נתקן החטא של תלמידי רבי עקיבא שלא נהגו כבוד זה בזה, ונביא כאן סיפור נפלא בענין זה:

ברוך ה' אני זוכה להחזיק בביתי גמ"ח תרופות, לא מדובר בגמ"ח גדול במיוחד אלא בעיקר ציוד של עזרה ראשונה ומשככי כאבים למיניהם, אבל עצם זה שיש לנו בבית פינה של חסד לאחרים זוהי זכות עצומה שאני לא מוותר עליה. ובמאמר המוסגר אני ממליץ לכל אחד ואחד לייחד פינה בבית עבור חסד עם הבריות, כי כך הילדים חיים ונושמים חסד תמיד.

ישנה משפחה אחת שגרה בבנין מולי שאין לנו קשר מיוחד איתם וביום מן הימים הם שלחו את הבת הקטנה שלהם לבקש אקמול. נתנו

לא רואה טוב.

אחרי כמה ימים כשהבחנתי בו שוב כשהוא חושש לחצות את הכביש הסואן, נגשתי אלי והצעתי לו עזרה. בתחילה הוא סירב, אך אחר כך השיב בבושה "כן, אשמח שתעזור לי".

עם הזמן התיידדתי איתו, ביום מן הימים הוא סיפר לי שיש להם במשפחה מחלה בעיניים, שבגיל מסויים הם מתעוורים לאט לאט, ה' ירחם. הוא המשיך וסיפר: "כאשר הראייה שלי נחלשה, סרבתי להשלים עם המציאות ונלחמתי עם עצמי להמשיך לתפקד כראוי, הייתי הולך ברחוב ונתקע באנשים ובחפצים ומרוב בושה ממשיך ללכת, עד שהבנתי שאני פשוט מזיק לרבים ואז התחלתי ללכת עם מקל ובמתינות". באותו רגע צץ ועלה במוחי הסיטואציה של אותו בוקר שהוא מפיל בהילוכו את אותו ילד שבא מולי במדרכה, הבנתי כמה צריך לדון לכף זכות כי אי אפשר לדעת מה עובר על השני ובאיזה מצב הוא נמצא.

וזה מה שרשב"י מלמד אותנו: מאחורי כל יהודי ישנה נשמה שמאירה מתחילת העולם ועד סופו, ועלינו לגלות את האור העצום שבוקע מכל יהודי ולהיות באהבה ואחוה שלום ורעות עם כולם.

בדרכי. באותו רגע מחלתי להם בלב שלם ואמרתי: "בוודאי הם טרודים מאוד, אני אקנה את התרופות מכיסי והעיקר שלא אכביד עליהם עוד". ולמדתי מכך כמה צריך לראות את הפנימיות של מה שאצל אחרים ולא להסתכל במבט שטחי.

ומסיפור לסיפור באותו ענין. סיפר יהודי יקר: לפני כמה שנים הבחנתי בשכונתי בבחור מבוגר שהולך בצורה לא רגילה, ראיתי לפתע איך הוא נתקע בדברים וגם בילדים ובכל מי שהיה נקרה בדרכו. בוקר אחד בשעה שלקחתי את ילדי לתלמוד תורה הבחנתי בו כאשר הוא הולך במדרכה צרה וילד מגיע לעברו מהצד השני והוא ממשיך בדרכו מבלי להתחשב בילד, ומרוב צעדי המהירים הוא פשוט מעיף את הילד על הרצפה ואפילו לא מתייחס לכך וממשיך ללכת כאילו לא ארע דבר.

המחזה המוזר עורר בי כעס עצום, איך אותו בחור הולך בלי להתחשב באף אחד, הלא זה ממש 'אדם המזיק ברשות הרבים'. כל היום חשבתי על הבחור הזה והטרונאי שהיתה לי עליו לא נתנה לי מנוח. אחרי כמה ימים הבחנתי בו שוב ולפתע הבנתי הכל, ראיתי אותו צועד עם מקל של עוורים ומגשש את דרכו בלי ליפול. באותו רגע נפל לי האסימון, הוא פשוט

שְׂרוּלִיק וַיַּעֲנֵקִי לִזְמִידִים מִהַפְּרָשָׁה

"שְׂרוּלִיק, מָה קָרָה לָךְ? אֵתָּה נִרְאָה מְמַשׁ חוֹר", שָׁאַלָה אִמָּא אֶת שְׂרוּלִיק בְּשֻׁעָה שְׁנֹכְנֵס הַבֵּיתָה אַחֲרֵי שְׁחֹזַר מִהַתְלַמּוּד תּוֹרָה, "אִמָּא", הִשִּׁיב שְׂרוּלִיק בְּקוֹל חָלוּשׁ, "אֲנִי לֹא מְרַגֵּשׁ טוֹב, אֲנִי מְרַגֵּשׁ סִחְרָחֶרֶת וּבְכָאֲבֵי רֹאשׁ, אֵין לִי תַאֲבוֹן לֶאֱכַל וּלְשִׁתּוֹת, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מָה קוֹרָה אֵתִי." - "אִוִי וַי, אִוִּילִי אֵתָּה לֹא שׁוֹתָה מִסָּפִיק?" - "נִכּוֹן אִמָּא", הִשִּׁיב שְׂרוּלִיק, "שְׁחִקְתִּי הַיּוֹם בְּחֶצֶר כָּל הַהִפְסָקָה וְהִזְעָתִי מְאֹד וְשִׁכְחִתִּי לְשִׁתּוֹת".

"שְׂרוּלִיק זֶה לֹא טוֹב, אֵתָּה חֵיב לְשִׁתּוֹת הֶרְבֵּה, הַיָּמִים הִלְלוּ הֵם יָמִים חֲמִים וְצָרִיךְ לְהִקְפִּיד בָּהֶם עַל שְׁתִּיָּה מְרֵבָה בְּכַדִּי שֶׁלֹּא נִתְיַבֵּשׁ, תִּנּוּחַ טָפָה וְאֲנִי מִקְוֶה שֶׁבִּעֲזָרְתָּ ה' תִּרְגֵּשׁ טוֹב יוֹתֵר".

שְׂרוּלִיק נָח טָפָה עַל הַסָּפָה אַךְ לֹא הוֹקֵל לוֹ. "אִמָּא מְמַשׁ כּוֹאֵב לִי הָרֹאשׁ". טוֹב שְׂרוּלִיק נִצָּא לְקַפֵּת חוֹלִים וְנִרְאָה אֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲזוֹר לָךְ בִּעֲזָרְתָּ ה', מָה נַעֲשֶׂה עִם הַיְלָדִים? אֲבֹא נִמְצָא מִחוּץ לַעִיר וּמִי יִשְׁמַר עֲלֵיהֶם כְּאִשֶּׁר נִצָּא? 'אִמָּא - אָמַר יַעֲנִיקִי - אֲנִי מוֹכֵן לְקַחַת אוֹתָם לְדוּדָה מְרִים'. "מִצֵּין יַעֲנִיקִי הַצַּדִּיק, אֵתָּה מְמַשׁ עוֹזֵר לָנוּ, כִּבֵּר אֶסְכֶּם עִם דּוּדָה מְרִים וְתִצָּא אֵלֶיהָ עִם הַקִּטְנִים וְאֲנִי וְשְׂרוּלִיק נִצָּא לְקַפֵּת חוֹלִים".

הַרּוּפָא בִּדֵּק אֶת שְׂרוּלִיק וְאָמַר: הוּא סוֹבֵל מִהַתִּיבָּשׁוֹת חֵיבִים לָתֵת לוֹ עֲרוֹי שֶׁל נוֹזְלִים דֶּרֶךְ הַזֵּיד וּבִעֲזָרְתָּ ה' הוּא יִתְחַזֵּק וְיִרְגֵּשׁ טוֹב יוֹתֵר.

שְׂרוּלִיק הִתִּישֵׁב בְּכִסֵּא, הָאֵחַ בְּקַפֵּת חוֹלִים הִכְנִיס לוֹ מַחֵט שֶׁקֶצֶת הַכְּאִיבָה לוֹ אַחֲ"כ חִבֵּר אֶת הַקִּשִּׁית שֶׁל הַמַּחֵט לְשִׁקִּית עִם נוֹזְלִים וְשְׂרוּלִיק הִרְגִּישׁ לֵאט לֵאט יוֹתֵר טוֹב וְיוֹתֵר טוֹב, 'אִמָּא - שָׁאַל שְׂרוּלִיק - מָה הַיָּמִים הָאֵלּוּ עוֹשִׂים אֵיךְ פִּתְאוֹם אֲנִי מְרַגֵּשׁ טוֹב יוֹתֵר?' "שְׂרוּלִיק הִיָּקֵר; בְּפֶרֶשׁה שֶׁלָּנוּ נֹאמַר אִם בְּחִקְתִּי תִלְכוּ וְאֵת מִצּוֹתֵי תִשְׁמְרוּ וְנִתְּנִי גִשְׁמִיכִם בְּעֵתָם וְנִתְּנָה הָאָרֶץ יִבּוֹלָה וְעַן הַשָּׂדֶה יִתֵּן פְּרִיו".

שֶׁכְּאִשֶּׁר נִלְמַד תּוֹרָה וְנִקְיָם מִצּוֹת וְנִדְבָק בִּקְב"ה, אֲזִי ה' יִתֵּן לָנוּ לֶאֱכַל וּלְשִׁתּוֹת וְכָךְ נִהְיָה בְּרִיאִים וְחֻזְקִים לַעֲבוּדָת ה', 'אֲזִי מָה אִמָּא כָּל הַשִּׁכָּר שֶׁל מִי שִׁמְקִים מִצּוֹת זֶה אֲכַל וְשְׁתִּיָּה?' אִמָּא צִחְקָה וְאָמְרָה: "כֵּן אֲבָל לֹא רַק".

לָמָּה אֵת מִתְכַּנְּנֶת אִמָּא? - שָׁאַל שְׂרוּלִיק, וְאִמָּא הִשִּׁיבָה כְּאִשֶּׁר אָנוּ זֹכִים לִרְאוֹת אֵת ה' דֶּרֶךְ כָּל הַטוֹב שֶׁהוּא נוֹתֵן לָנוּ, זֶה הַדְּבָקוֹת הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, שֶׁבָּאָה מֵרַב אֲהֶבֶת ה' עַל כָּל הַטוֹב שֶׁהוּא נוֹתֵן לָנוּ, וְלִפְעָמִים אָנוּ שׁוֹכְחִים אֶת הַחֲסָדִים הָעֲצוּמִים שֶׁה' נוֹתֵן לָנוּ, שֶׁהַשְּׁנִים בְּרִיאוֹת וְהָאֲכָל מִתְעַבֵּל וְזֶה שֵׁיִשׁ לָנוּ מִזֶּן בְּשִׁפְעָה, וְכְּאִשֶּׁר צָרִיךְ לְקַבֵּל עֲרוֹי דֶּרֶךְ הַזֵּיד כְּמוֹ שֶׁאֵתָּה עֲכָשׁוּ מִקַּבֵּל, זֶה מְזַכֵּר לָנוּ לְהוֹדוֹת עַל כֶּךָ שֶׁבְּדֶרֶךְ כָּלֵל כָּל הַיּוֹטְמִינִים וְהַתְּרוּפּוֹת נִכְנָסוֹת לְגוּפָנוּ עַל יְדֵי הָאֲכָל

שאָנו אױכלים װעטײַה שאָנו שװתים.

‘אמא זװ בדיוק מװ שװמלמל בכתה אמר לנו - שבימים הללו ימי ספירת העומר אנו סופרים כל יום את החסד שאנו מקבלים עמר - אכל בשפע ברחמי ה' שפותח את ידיו ומשביע לכל חי רצון. ולכן מניפים את הכבשים ושתי הלחם בשבעות להודות על האכל שמבריא את גופנו.

יפה מאוד שרוליק; באשר מודים לה' מרב טוב לפרטי פרטים, לא צריך את הקללות שיזכירו לנו באיזה גן עדן אנו נמצאים כי אנו עובדים את ה' מרב הכרת הטוב, אולם כאשר שוכחים חלילה הקללות שנאמרו בהמשך הפרשה מזכירים לנו שנתעורר ונעבד את ה' בשמחה מרב טוב.

וזה גם מה שכתוב "ועבדתם את ה' אלקיכם וברך את לחמך ואת מימך והסרת מחלה מקרבך" שה' שולח לנו ברכה באכל וזה כמו שרופא שנים ורופא לב ורופא מח ורופא כליות ורופא דם ועוד נכנסים לתוך הגוף שלנו עם האכל ומבררים אותו".

‘אמא הבקור הזה בקפת חולים למד אותי כמה עלינו להודות לה' ולשמוח בכל ארוחת בקר ובכל עת ובכל שעה על הנסים והנפלאות שה' עושה עמנו תמיד'.

לע"נ חיים בן מסודה ובנימין בן שושנה ע"ה

ניתן לתרום לזיכוי הרבים: 0527193031